

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 16  
van **STEVEN COENEGRACHTS**  
datum: 5 oktober 2020

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

---

*Dalende trend aantal voetbalclubs - Evaluatie en initiatieven*

In een artikel van Het Belang Van Limburg van 20 mei 2020 lezen we dat de voorbije dertig jaar meer dan honderd Limburgse voetbalclubs verdwenen. Van 253 clubs in 1989-1990 dalen we met maar liefst 41% naar het huidige aantal van 148. Voetbal Vlaanderen klinkt alsnog optimistisch. Sterke clubs zijn gewenst, en grotere gestructureerde clubs kunnen de problemen anno 2020 gemakkelijker de baas.

In Limburg fuseerden reeds enkele clubs met succes. Een toename in toeschouwers, sponsoring, en een betere omkadering voor de jeugd zijn positieve gevolgen die de fusies teweegbrachten. Ook gemeentebesturen doen bij een gefuseerde club gemakkelijker hun duit in het zakje.

1. a) Hoe evalueert de minister de dalende trend aan voetbalclubs?  
b) Verwacht de minister de komende jaren nog meer fusies?
2. Plant de minister initiatieven ter ondersteuning van clubs die mogelijk fusioneren?
3. Ruimtelijk opent het verdwijnen van sommige voetbalclubs soms nieuwe mogelijkheden. Nieuwe sporten die lokaal opkomen maar zoekende waren naar een locatie, maar ook jeugd- of cultuurverenigingen kunnen hiervan profiteren.

Zal de minister, in overleg met zijn collega's van Cultuur, Jeugd en Lokale Besturen, de lokale besturen aanmoedigen bij een mogelijke (sportieve) invulling van de 'leegstaande' voetbalterreinen?

**BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

---

**ANTWOORD**

op vraag nr. 16 van 5 oktober 2020

van **STEVEN COENEGRACHTS**

---

1. De vaststelling is inderdaad dat er bij Voetbal Vlaanderen een lichte daling van het aantal voetbalclubs op te merken valt. Anderzijds steeg het aantal leden met 20.000 sporters over de laatste vijf jaar, een stijging met 7,5%. Logischerwijze stijgt dan ook het gemiddeld aantal leden per voetbalclub. Deze gegevens samen betekenen een positieve evolutie, want verschillende analyses tonen aan dat grotere sportclubs op heel wat vlakken voordelen bieden. Grote voetbalclubs, en grote sportclubs in het algemeen, zijn doorgaans beter gestructureerd, waardoor ze efficiënter en kwaliteitsvoller kunnen werken. Bovendien hebben grotere clubs een meer divers inkomstenpatroon. Grote clubs vormen een belangrijk fundament van ons sportbeleid, zeker jeugdclubs. Bijvoorbeeld om een goede begeleiding te kunnen aanbieden en een aanbod dat meer op maat is van de mogelijkheden én verwachtingen van de sporter. Ook het aantal actieve gediplomeerde trainers binnen Voetbal Vlaanderen neemt toe met 21% over de laatste vijf jaar, wat van cruciaal belang is voor een kwaliteitsvolle begeleiding van onze (jeugd)sporters.

Er wordt niet enkel gevoetbald in clubs van Voetbal Vlaanderen. De evolutie bij de andere erkende sportfederaties die voetbal aanbieden is gelijkaardig: minder clubs, maar wel meer leden en meer gediplomeerde trainers.

Daarnaast is er een blijvende en evenwichtige spreiding van de voetbalclubs in Vlaanderen. Fusies in het voetbal voltrekken zich vaak bij clubs uit dezelfde gemeente of stad, waardoor elk gehucht of elke kerktoeren niet langer een eigen voetbalclub heeft. Uit nostalgisch oogpunt is dat misschien jammer, maar vanuit toekomstdenken en doelmatig strategisch beleid van clubwerking is het dat niet.

De daling in het aantal voetbalclubs is zowel toe te schrijven aan voetbalclubs die stoppen als aan voetbalclubs die fusioneren. Bij clubs die stoppen ligt de oorzaak vaak bij een onvoldoende sterke basis: vaak een probleem van onvoldoende vrijwilligers binnen de clubwerking, het ontbreken van een sterk beleidsvoerend vermogen, het niet aangepast zijn aan de vernieuwde maatschappelijke uitdagingen en verwachtingen, of soms een bewuste persoonlijke keuze van de trekkers van de club.

Sportclubs die fusioneren, doen dat om diverse redenen. Soms gebeurt een fusie gedwongen (vanuit een crisis of omdat een lokale overheid op dat vlak vanuit een visie eisen stelt), soms gebeurt het spontaan. Professionaliseren en fusioneren zijn nooit het doel op zich, maar een middel om de zelfredzaamheid van een sportclub te verhogen en ze intrinsiek te versterken.

De tendens tot fusies is positief omdat er nadien vaak een sterke sportclub, mét lokale verankering en een goede binding met de leden, de vrijwilligers en andere betrokkenen staat.

Aangezien zowel lokale overheden, Voetbal Vlaanderen als hun koepels positief naar slimme fusies kijken en dit ondersteunen en stimuleren, worden zeker nog fusies verwacht.

2. Vanuit het Vlaams sportbeleid worden de sportfederaties en de sportclubondersteunende projecten Dynamo Project en Clubgrade ondersteund. Die actoren zetten in op trajecten voor sportclubs rond hun beleidsvoerend vermogen, het

opzetten van een succesvol vrijwilligersbeleid, het voeren van een toekomstgerichte clubvisie, enzovoorts. Deze ondersteuning is er zowel voor "gewone" clubs als voor sportclubs die een fusie overwegen of aangaan. Een club die fusioneert heeft nood aan lokale verankering, een goed jeugdbeleid en een gezond financieel beleid. Op deze drie klemtonen focust Voetbal Vlaanderen in zijn beleid en clubondersteuning meer dan ooit.

Concrete ondersteuning voor een fusietraject is binnen Voetbal Vlaanderen mogelijk vanuit het provinciaal en het algemeen secretariaat. Het juridische aspect speelt vaak een rol. Ook het Dynamo Project biedt specifieke ondersteuning rond fusies aan. Daarnaast bieden heel wat lokale overheden ondersteuning bij een fusie, via bijvoorbeeld een fusietrajectbegeleider of het financieel ondersteunen en stimuleren van dergelijke trajecten. Ook de ledenverenigingen van de lokale overheden op vlak van sportbeheer en recreatiebeleid (ISB) stimuleert lokale overheden om fusietrajecten bij de lokale sportclubs op te starten en te begeleiden.

Het is bemoedigend om te zien dat er heel wat positieve verhalen zijn waarbij zowel de lokale overheid als Voetbal Vlaanderen de voetbalclubs stimuleert tot een fusie in functie van een beter en breder toekomstverhaal.

3. Op het vlak van ruimtegebruik zijn er al redelijk wat initiatieven. Het ISB inspireert lokale overheden via haar standaardaanbod rond o.a. het slim omgaan met ruimtegebruik en beschikbare (sport)accommodatie. In haar "5 bouwstenen voor een sterk sportbeleid" focust ISB bijvoorbeeld op het inspelen op eigentijdse ruimtelijke principes en het inzetten op gedeeld gebruik. Vanuit Sport Vlaanderen geven we sowieso het advies om samen te werken op lokaal vlak rond infrastructuur. Samenwerking is bijvoorbeeld een van de vijf beoordelingscriteria om in aanmerking te komen voor de subsidies voor bovenlokale sportinfrastructuur. Maar minder clubs betekent niet dat er minder nood is aan voetbalvelden. Dat is in het antwoord op de eerste vraag geduid, door mee te geven dat er bijvoorbeeld een stijgend ledenaantal tegenover het dalend clubaantal staat.

Dat samenwerking nu al gebeurt, is geen verrassing. De huidige sportinfrastructuur (en dus ook voetbalvelden) is voor heel wat sportclubs ontoereikend qua beschikbaarheid, waardoor het tekort aan sportinfrastructuur een rem legt op de huidige werking of de uitbreiding van de werking. Dit bleek duidelijk uit De Grote Sportclubenquête in 2012 en de meer recente analyses en vaststellingen gaan in diezelfde richting. Want ondanks heel wat investeringen, wordt er meer dan ooit gevoetbald en gesport in de Vlaamse sportfederaties en sportclubs en meer sportende leden vragen meer infrastructuur. Vandaar ook de inspanningen op vlak van sportinfrastructuur.

Niet onbelangrijk om mee te geven in functie van sportinfrastructuur: recreatiegebied is schaars. Het is daarom belangrijk dat het bestaande aanbod aan recreatiegebied minstens behouden blijft. Sport Vlaanderen (Cel Omgeving) is een officiële adviesinstantie bij Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP's) en volgt deze ontwikkelingen op.